

## Pohdintoja kirkosta

*"Kirkko olkoon niin kuin puu,  
se kodin luona saakoon kasvaa.  
Olkoon rukous ja riemu  
aina lehviensä alla.  
Juuret työntäköön se maahan,  
oksat korkeuksiin taivaan.  
Hedelmää se saakoon kantaa,  
suokoon lohdun, myötätunnon."  
(Virsi 949:1)*

On kulunut yli puoli vuotta siitä, kun olen viimeksi astunut kirkkoon, hiljentynyt kirkon penkkiin. Tänä aikana olen kylläkin osallistunut jumalanpalveluksiin, jopa useammin kuin normaalisti. Seuroihinkin olen päässyt pitkästä aikaa. Olen saanut osallistua täällä kotiverannalla istuen, keittiönpöydän ääressä tai makuuhuoneessa leväten. Kuten jo tiedätkin, tällaisen osallistumisen on tehnyt mahdolliseksi mukavat digiloikat, vanhemmat ja uudemmat — kuten tv-jumalanpalvelukset ja radiohartaudet, verkkoseurat ja etäherättäjäjuhlat. Tämä on saanut minut pohtimaan, mitä minulta oikeastaan puuttuu silloin, kun olen poissa kirkosta? Ja, mitä kirkosta puuttuu, kun seurakuntalaiset eivät kokoonnukaan kirkkoon vaan etänä? Ja silloin pohdintani kääntyi siihen, *mikä oikeastaan on kirkko.*

Taitaa olla niin, että kun pohdimme sanaa kirkko, jokaiselle meistä tulee mieleen omanlaisia mielikuvia ja merkityksiä. Se, mitä kirkko on minulle, voi olla osin päällekkäinen käsitys sinun mielikuviesi kanssa, mutta ei koskaan identtinen. Olisiko kirkko jotain sellaista, mitä ei voikaan tyhjentävästi määritellä? Haluan kuitenkin etsiä vastauksia.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon Tietoa kirkosta -sivuilla kerrotaan muun muassa kirkon päätöksenteosta ja organisaatiosta, kirkon jäsenyydestä ja kirkkoon liittymisestä, kirkosta työnantajana, kirkon taloudesta ja tilastoista, kirkon ja muun yhteiskunnan suhteesta ja sukututkimuksesta. Mutta sieltä en löytänyt kirkon määritelmää sille, mikä on kirkko. Sen kummemmin ajattelematta tein kirkon sivuilla haun sanoilla "mikä on kirkko". Haun tulos oli 0, ja siltä se vähän tuntuikin. Jatkamalla sivuston selailua löysin lopulta oikeaan paikkaan. Kirkon määritelmistä kerrotaan Aamenesta öylättiin -sanastossa, joka löytyy Tutki uskoa -otsakkeen alta.

Kirkko on kirkkorakennus; Jumalalle pyhitetty huone ja seurakunnan koti. Jollekin kirkko voi löytyä metsän hiljaisuudesta, tunturin laelta avautuvassa maisemassa tai vaikkapa kalliopaikalta, äärettömän meren ääreltä. Se on paikka hiljentyä, kiittää ja ylistää, hakea turvaa ja lohdutusta, paikka, missä voi tuntea Jumalan läsnäolon tai ainakin nähdä viitteitä Jumalan olemassaolosta.

Kirkko-sanan etymologiasta kerrotaan seuraavaa. Pohjimmiltaan sana juontuu kreikan adjektiivista *kyriakee*, joka tarkoittaa Herralle kuuluvaa, Herran omaa. Miten turvallinen ajatus: me saamme olla Herran omia. Me Kristuksen seuraajat, niin vahvalla pelastususkolla varustetut kuin aran toivon varassa taivaltajatkin. Me kuulumme Herralle, me kuulumme kirkkoon. Kirkolla viitataan myös kristilliseen seurakuntaan, jonka jäseneksi tullaan kasteessa.

Sanotaan, että kristittyjä kutsutaan rakentamaan kirkkoa. Mitä se oikeastaan tarkoittaa? Miten me voimme ja miten me saamme rakentaa sitä? Todetaan, että kukin voi osallistua rakentamiseen omilla lahjoillaan. Ja nämä lahjat ovat moninaiset. Laulun taidosta rukoukseen, kokoustekniikasta villasukkien kutomiseen. On kuitenkin olemassa paljon tulkintoja, mielipiteitä ja eriäviä katsantokantoja sen suhteen, millaiseksi kirkkoa rakennetaan, miten sitä rakennetaan ja siitäkin, kuka saa rakentaa.

Etenkin parin viime vuoden aikana olen monen lailla pohtinut seuraavaa: kun kirkko puhuu, kenen ääni kuuluu? Kun julkisessa keskustelussa puhutaan kirkon asioista, kirkon äänenä tuntuu toimivan usein melko rajattu joukko ihmisiä. Kun kirkolta kysytään kantaa asioihin, kysytään sitä piispoilta. Tai ainakin vähintään papeilta. Pari kertaa vuodessa kirkolliskokoukselta. Toisinaan jututetaan diakonejakin, ainakin silloin, kun kaivataan näkökulmaa yhteiskunnalliseen syrjäytymiseen ja leipäjonoihin. Ovatko muut sitten ulkokehällä, kysyn mukaillen Kotimaa-lehden viimeaikaista pääkirjoitusta. Kuuluuko näissä vastauksissa *koko* kirkon ääni? Kuuluuko koko kirkollisen yhteisön ääni? Sinun kotiseurakuntasi ääni? Kuuluuko sinun äänesi?

Se, että olen erakko luonteeltani, varmasti vaikuttaa siihen, että olen pärjännyt suhteellisen hyvin sen tosiasian kanssa, että pääsen varsin harvoin kirkkoon ja tilaisuuksiin paikan päälle johtuen sairastamisestani. Saan kuitenkin kokea seurakuntayhteyttä ja yhteisöllisyyttä katsomalla tube-videota kotikirkon jumalanpalveluksesta, kuuntelemalla iltahartautta Areenasta ja veisaamalla Siionin virsiä teidän kanssanne verkkoseuroissa, oma seurakoira vierelläni nukkuen.

Mitä minä sitten olen kaivannut kirkosta, kirkkorakennuksesta? Kirkkotilan tuntua, ääniä, ikkunoista suodattuvaa ja kattokynttelikköjen luomaa valoa, tuoksua, tunnetta jatkuvuudesta, sukupolvien ketjusta. Samoilla kirkon penkeillä kun on istunut niin moni ennen minua ja meitä. Veisannut, hiljentynyt, rukoillut, kuunnellut. Mitä sinä olet kaivannut ja kaipaat kirkosta?